

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

Ons kenmerk
Z/250615

Plaats
's-Hertogenbosch

op de op 18 april 2025 ontvangen aanvraag van Laurentius om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De flora- en fauna-activiteit gaat over de gevolgen ten aanzien van beschermde dieren/of plantsoorten vanwege het verduurzamen en renoveren van 15 woningen, uit te voeren aan De Gouw 2-12 (even) en 5-21 (oneven), 4851 SC te Ulvenhout, in de gemeente Breda.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Namens dezen,

Dit document is digitaal ondertekend.

Besluit

Onderwerp

Op 18 april 2025 hebben wij van Laurentius een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, door het verduurzamen en renoveren van 15 woningen. Deze activiteiten vinden plaats aan De Gouw 2-12 (even) en 5-21 (oneven), 4851 SC te Ulvenhout, in de gemeente Breda.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gezien de overwegingen die zijn opgenomen in dit besluit,

- I. aan Laurentius, Loevesteinstraat 20, 4834 ED te Breda, de gevraagde vergunning te verlenen, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 11.37, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten en rustplaatsen of het opzettelijk wegnemen van nesten van de:
 - **huismus** (*Passer domesticus*);
 - artikel 11.46, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk verstoren van de:
 - **laatvlieger** (*Eptesicus serotinus*);
 - artikel 11.46, eerste lid, onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de:
 - **laatvlieger** (*Eptesicus serotinus*);

voor de periode vanaf de dag na de dag van bekendmaking van dit besluit tot en met 31 juli 2027;

- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag en de aanvullende gegevens, voor zover deze gaat over de soorten als bedoeld onder I, onderdeel uitmaakt van dit besluit;
- III. aan dit besluit voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 2.7 'Voorschriften';
- IV. dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van dit besluit:
 - Nader onderzoek: Den Uijl, M., 2023, "Aanvullend onderzoek huismus en gierzwaluw - Heistuk, Steedreef en de Gouw te Ulvenhout, in het kader van de Omgevingswet", rapportnummer AV-VO-2023-75, Natuurlink, Sint-Michielsgestel (hierna: nader onderzoek deel 1)
 - Nader onderzoek: Den Uijl, M., 2024, "Aanvullend ecologisch onderzoek naar vleermuizen - Heistuk, Steedreef en De Gouw te Ulvenhout, in het kader van de Omgevingswet", rapportnummer AV-VL-2024-77, Natuurlink, Sint-Michielsgestel (hierna: nader onderzoek deel 2)
 - Activiteitenplan I. van der Ham, 2025, "Activiteitenplan - Complex ALG013400 in Ulvenhout, in het kader van de aanvraag Omgevingsvergunning - flora- en fauna-activiteit", rapportnummer AP-1369, Sint-Michielsgestel (hierna: activiteitenplan)
 - Rapport uitwijkmogelijkheden laatvlieger: Verwaaij, S., 2025, "Uitwijkmogelijkheden laatvlieger - De Gouw in Ulvenhout, in het kader van de Omgevingswet", rapportnummer IS-1365, Natuurlink, Sint-Michielsgestel (hierna: rapport uitwijkmogelijkheden laatvlieger)

- Mitigatieplan: I. van der Ham, 2025, “Mitigatieplan en ontmoedigingsplan - Complex ALG013400 - De Gouw, in het kader van de Omgevingswet”, rapportnummer MG-1369, Natuurlink, Sint-Michielsgestel, versie 2.0 - Update met monitoringsplan, publicatiedatum: 12 februari 2026 (hierna: mitigatieplan)
- Aanvullende gegevens van 21 december 2025, 15, 16, 21 en 23 januari en 12 februari 2026
- Bijlage 1: overzichtstekening van de planlocatie
- Bijlage 2: locaties van de maatregelen
- Bijlage 3: meldingsformulier start handelingen beschermde soorten (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit en wordt u door dit besluit rechtstreeks in uw belang getroffen, dan kunt u een bezwaarschrift hiertegen indienen. Dit kan tot 6 weken na de dag van verzending van het besluit. De verzenddatum is terug te vinden in de kennisgeving.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link ‘Bezwaar indienen’. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
 Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
 Postbus 90151
 5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Het besluit treedt in werking de dag na verzending van het besluit. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een beroepschrift

een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch. De rechter besluit dan of het besluit wordt geschorst.

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor: <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen van een voorlopige voorziening (griffierecht) en/of het indienen van een beroepschrift.

INHOUDSOPGAVE

BESLUIT	2
PROCEDURELE OVERWEGINGEN	6
INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN	7
1. WETTELIJK KADER - OMGEVINGSWET	7
1.1 <i>BESCHERMINGSREGIMES</i>	7
1.2 <i>OMGEVINGSVERORDENING NOORD-BRABANT</i>	7
2. TOETSING EFFECTEN RUIMTELIJKE INGREEP	8
2.1 <i>AANGEVRAAGDE ACTIVITEITEN</i>	8
2.2 <i>ONDERZOEK SOORTEN</i>	8
2.3 <i>MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN</i>	8
2.4 <i>ALTERNATIEVENAFWEGING</i>	9
2.5 <i>BELANG VAN DE AANVRAAG</i>	11
2.6 <i>MAATREGELLEN</i>	12
2.7 <i>VOORSCHRIFTEN</i>	14
2.8 <i>STAAT VAN INSTANDHOUDING</i>	19
3. CONCLUSIE	19
BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE.....	20
BIJLAGE 2. LOCATIES VAN DE MAATREGELLEN.....	21
BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN	26

Procedurele overwegingen

Aanvraag

Op 18 april 2025 hebben wij van Laurentius een aanvraag voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van de Omgevingswet (artikel 5.1, tweede lid, onder g) ontvangen. De aanvraag is op 21 december 2025, 15, 16, 21 en 23 januari en 12 februari 2026 aangevuld.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/250615.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) volgens artikel 5.10, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als het aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

De aanvraag bevat voldoende informatie voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit is gevraagd.

Overige regelgeving

Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving of activiteit onder de Omgevingswet kan aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen. Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan de flora- en fauna-activiteit van de Omgevingswet niet betrokken.

Inhoudelijke overwegingen

1. Wettelijk kader - Omgevingswet

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Omgevingswet (hierna: Ow) zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Paragraaf 11.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de vergunning.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Paragraaf 11.2.3 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Paragraaf 11.2.4 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74l van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Voor alle inheemse soorten geldt in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een vergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In onder andere artikel 5.40 en artikel 18.10 van de Ow zijn gronden opgenomen op grond waarvan een vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd. De vergunning kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de vergunninghouder zich niet houdt aan de vergunning.

1.2 Omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben de Omgevingsverordening Noord-Brabant (hierna: Verordening) vastgesteld. Voor een flora- en fauna-activiteit zijn aanvullende kaders vastgelegd. Zo zijn voor bepaalde soorten en handelingen vrijstellingen opgenomen. Deze zijn neergelegd in paragraaf 3.8.2 van de Verordening.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag.

De aangevraagde activiteiten gaan over het verduurzamen en renoveren van 15 woningen. Deze activiteiten vinden plaats aan De Gouw 2-12 (even) en 5-21 (oneven), 4851 SC te Ulvenhout, in de gemeente Breda. De woningen binnen het plangebied zijn verdeeld over 5 woonblokken van elk 3 woningen.

Voor aanvang van de werkzaamheden zullen rond elk woonblok vaste steigers worden geplaatst. Alle werkzaamheden aan de woningen zullen vanaf deze steigers worden uitgevoerd. Het plaatsen van de steigers vindt gefaseerd plaats.

De volgende activiteiten zullen worden uitgevoerd aan de woningen vanaf de steigers:

- vervangen beglazing (indien nodig);
- vervangen draairamen/deuren (indien nodig);
- na isoleren spouw bij huisnummers 9, 11, 15, 17.
- vervangen dak;
- aanbrengen van mechanische ventilatie.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij de aanvraag gevoegde rapportages van het nader onderzoek deel 1 en 2, in hoofdstuk 2 van het activiteitenplan en in de aanvullingen van 21 december 2025.

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). Op 9 februari 2024 heeft een veldbezoek in het kader van een quickscan naar beschermde soorten plaatsgevonden. Het nader onderzoek naar huismus heeft plaatsgevonden in 2023 volgens het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023). Het nader onderzoek naar laatvlieger heeft plaatsgevonden in 2023 en 2024 volgens het Vleermuisprotocol 2021 (Netwerk Groene Bureaus).

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

De aanvrager geeft aan dat er 8 nestlocaties van de huismus en 2 zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger aanwezig zijn in het plangebied.

Door de werkzaamheden worden de nest- en verblijfplaatsen vernield of beschadigd en worden vleermuizen verstoord.

Er zijn 8 nestlocaties van de huismus vastgesteld in te renoveren woningen op de oostelijke en de westelijke zijgevel (gericht op de straat). Daarvan is 1 aangetroffen ter hoogte van de 4e dakpan vanaf de dakgoot en de rest ter hoogte van de dakgoot. Bij de voorgenomen ingreep zullen de nestlocaties verloren gaan als het dak wordt vervangen.

Op de 2 locaties waar een zomerverblijfplaats van de laatvlieger is vastgesteld is de laatvlieger uitvliegend vanonder de dakoverstek aangetroffen. De toegang van 1 van de 2 zomerverblijfplaatsen bevindt zich bij de dakoverstek van de kopse gevel van De Gouw 9. De andere is gelegen in de nok van De Gouw 21. Beide kopgevels zijn georiënteerd op het zuiden. De zomerverblijfplaatsen van de

laativlieger zullen vernietigd /beschadigd worden door de renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden.

Overwegingen laatvlieger

Het is aannemelijk dat de laatvlieger vanaf de invliegopening onder het dakoverstek toegang heeft tot de spouw en de ruimte onder het dak. Op basis daarvan moet ervan worden uitgegaan dat de aangetroffen zomerverblijfplaatsen jaarrond kunnen worden gebruikt door de laatvlieger.

2.4 Alternatievenafweging

Er zijn geen redelijke alternatieven mogelijk die zullen leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de huismus en laatvlieger te verlenen.

Locatie

Er is een nationale prestatieafpraak waarin woningcorporaties, gemeenten, huurders en het Rijk bindende afspraken hebben vastgelegd. Een onderdeel hiervan vormt de vergaande verduurzaming van meer dan 675.000 woningen. Woningcorporaties gaan al hun woningen met een E-, F-, of G-label tot en met 2028 versneld verduurzamen. Dat geldt ook voor alle woningen in het plangebied van de opdrachtgever. Renovatie- en verduurzamingsmaatregelen zijn gebonden aan de huidige locatie van de woningen en kunnen daarom niet op alternatieve locaties worden uitgevoerd. Uitstel of afstel van deze maatregelen is niet verenigbaar met het geldende beleid en de maatschappelijke opgave waarbinnen dit project wordt uitgevoerd.

Inrichting en werkwijze

Slopen en nieuwbouwen heeft grotere negatieve effecten voor de aangevraagde beschermde soorten en voor de bewoners en wordt niet als optie beschouwd. Laurentius kiest ervoor om de woningen te renoveren en te verduurzamen. Om deze huurwoningen te verduurzamen zal feitelijk de gehele schil van de woningen worden aangepakt om de energieprestaties van deze woningen te verbeteren en om zo te voldoen aan de meest recente wettelijke kwaliteitseisen wat betreft de energie, milieuprestaties en wooncomfort.

De keuze die de grootste gevolgen heeft op flora en fauna betreft ofwel het volledig inpandig isoleren van de woningen óf de buitenschil van de woningen aan te passen. Vanuit het perspectief van maximale verduurzaming, praktische uitvoerbaarheid, kosten, planning als ook de impact op bewoners blijkt het inpandig isoleren geen realistische optie te zijn omdat dit zeer grote gevolgen heeft voor alle genoemde belangen. Woningen moeten dan bijvoorbeeld soms volledig worden leeggehaald, bewoners zullen tijdelijk moeten verhuizen en omdat er niet ter hoogte van de vloeren kan worden geïsoleerd ontstaan op deze plekken koudebruggen. Hierdoor is er een zeer grote kans op schimmelvorming in de woning wat niet goed is voor de gezondheid van bewoners. Daarnaast wordt het huis kleiner waar de meeste bewoners niet mee akkoord zullen gaan. Ook neemt de uitvoering hiervan langer in beslag en brengt het veel hogere kosten met zich mee. Verder wordt bij deze wijze van isoleren het microklimaat in de spouw ook beïnvloed. Deze komt immers buiten de isolatieschil te liggen waardoor deze minder onder invloed staat van het klimaat in de woning en meer van het buitenklimaat.

Als alternatief voor het isoleren van het dak aan de buitenzijde kan het dak ook worden geïsoleerd aan de binnenzijde. Het isoleren van een dak aan de binnenzijde is moeilijker dan aan de buitenzijde vanwege verschillende technische en praktische redenen. Hier zijn enkele belangrijke factoren die dit proces bemoeilijken:

- Binnen in het huis, vooral bij zolderruimtes, kan de ruimte beperkt zijn, wat het moeilijk maakt om isolatiemateriaal aan te brengen zonder dat het bestaande structuren of gebruiksruimtes verstoort.
- Dakspanten, balken en andere structurele elementen kunnen de toegang belemmeren en het moeilijk maken om het isolatiemateriaal gelijkmatig aan te brengen.
- De ruimte wordt aanzienlijk kleiner, hetgeen door bewoners in de meeste gevallen niet geaccepteerd zal worden. Verder moeten zij hun hele zolder leeghalen.
- Wanneer een dak van binnenuit wordt geïsoleerd, worden de isolatiematerialen tussen de dakspanten en balken geplaatst. De dakspanten en balken zelf blijven echter vaak ongeïsoleerd, en deze kunnen fungeren als thermische bruggen. De koude buitenlucht kan via deze ongeïsoleerde structuren (zoals dakspanten) het gebouw binnendringen, terwijl de warme binnenlucht gemakkelijk kan ontsnappen. Dit zorgt ervoor dat de totale isolatiewaarde van het dak vermindert. De aanwezigheid van thermische bruggen betekent dat niet de gehele dakconstructie gelijkmatig geïsoleerd is. De koudebruggen zorgen voor warmteverlies, wat betekent dat de daadwerkelijke isolatiewaarde (de mate waarin het dak warmteverlies voorkomt) lager is dan verwacht. Hierdoor wordt de effectiviteit van de isolatie aanzienlijk verminderd. In plaats van een continue isolatielaag die overal dezelfde mate van bescherming biedt, ontstaan er zwakke plekken waar warmteverlies optreedt. De gewenste isolatiewaarde, oftewel de beoogde energie-efficiëntie en thermische bescherming, wordt door deze thermische bruggen niet bereikt. Het doel van isolatie is om een gelijkmatige barrière te vormen tegen warmteverlies, maar thermische bruggen ondermijnen dit doel. Als gevolg hiervan wordt met binnenisolatie vrijwel nooit de optimale isolatiewaarde bereikt die men zou kunnen behalen met bijvoorbeeld buitenisolatie, waar een meer continue en uniforme isolatielaag kan worden aangebracht zonder onderbrekingen door structurele elementen.
- Bij binnenisolatie moet er zorgvuldig een damp remmende laag worden aangebracht om te voorkomen dat vocht in de isolatie terechtkomt en schimmel of houtrot veroorzaakt. Het is vaak lastig om dit perfect aan te brengen met als gevolg dat de genoemde problemen kunnen optreden.
- Als er onvoldoende aandacht is voor damp- en vochtbeheer, kan vocht zich ophopen in de isolatie of in de dakstructuur, wat de levensduur van het dak kan verkorten.
- Interieurafwerking: Bij binnenisolatie moet vaak de binnenafwerking van het dak (zoals gipsplaten of afwerkingen) verwijderd en later hersteld worden, wat extra werk en kosten met zich meebrengt.
- Het aanbrengen van binnenisolatie is arbeidsintensiever omdat het vaak nauwkeuriger werk vereist om de isolatie goed aan te brengen zonder de binnenruimte te beschadigen.

Het isoleren van de buitenzijde van de gevels van de woning brengt de volgende consequenties met zich mee.

- Door aan de buitenzijde extra materiaal toe te voegen zal de esthetiek van de woning gewijzigd worden. Dit is niet overal toepasbaar en de uitvoering hiervan duurt het vele malen langer en is veel kostbaarder.
- Ook bij deze ingreep zullen de omstandigheden in de spouw voor vleermuizen veranderen. De bestaande spouw komt namelijk binnen de isolatieschil te liggen, waardoor deze bijna volledig onder invloed staat van het klimaat in de woning en niet meer van het buitenklimaat. Met name in de winterperiode kan de temperatuur dan veel te hoog worden voor overwinterende vleermuizen waardoor deze niet meer jaarrond geschikt is als verblijfplaats.

In vergelijking met de opties voor het isoleren van de binnenzijde of de buitenzijde van de gevels is het na isoleren van de spouw de beste optie.

Wat betreft het isoleren van het dak aan de buitenzijde geldt dat de hierboven genoemde problematiek bij van binnenuit isoleren zich in veel mindere mate of niet voordoet, omdat het meer ruimte biedt om isolatiematerialen aan te brengen en minder verstoring van de binnenruimte veroorzaakt. Bovendien is het eenvoudiger om thermische bruggen en vochtproblemen te beheersen, omdat de isolatie direct aan de buitenkant van de dakstructuur wordt aangebracht. Omdat de gehele schil zal worden aangepakt zal elke alternatieve werkwijze eenzelfde negatief effect veroorzaken. De verblijfplaatsen zullen bij alle mogelijke alternatieve werkwijzen steeds (tijdelijk) verloren gaan.

Planning

In 2025 zijn tijdelijke alternatieve voorzieningen voor de huismus geplaatst waarbij rekening is gehouden met de gewenningsperiode voor de huismus. Voorafgaand aan de werkzaamheden zullen de woningen ongeschikt gemaakt worden buiten de kwetsbare perioden van de huismus en laatvlieger.

2.5 Belang van de aanvraag

In de aanvraag zijn de belangen voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de huismus en laatvlieger te verlenen.

De omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is gevraagd op grond van de belangen 'de volksgezondheid of openbare veiligheid' en 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 8.74j, eerste lid, onder b en 8.74k, eerste lid, onder b.

De woningen in het plangebied zijn verouderd en voldoen niet meer aan de milieuprestaties die tegenwoordig worden gesteld aan woningen. Verduurzaming is daarom essentieel om een prettig en gezond leefklimaat te garanderen. Door de woningen goed te isoleren en te zorgen voor een gezond binnenklimaat kan een grote energiebesparing worden behaald en kunnen mensen comfortabeler wonen. Dit heeft een positief effect op de volksgezondheid. Een gebrekkig binnenklimaat kan namelijk resulteren in klachten in de vorm van tocht, vocht en schimmel, met de daarbij horende veiligheids- en gezondheidsrisico's. Er bestaat een verband tussen vocht en schimmel in de woning met voorkomen van symptomen van astma, bronchitis, chronische verkoudheid en reumatische aandoeningen. Uit onderzoek van het RIVM blijkt dat vocht en schimmelproblemen vooral voorkomen bij woningen die zijn gebouwd vóór 1992. De woningen in het plangebied zijn gebouwd begin jaren 70 waardoor vocht, tocht en schimmelproblemen aan de orde kunnen zijn bij deze woningen. Als deze problemen nog niet aan de orde zijn, zal de kans dat dit alsnog optreedt met de jaren alleen maar groter worden door slijtage en gebruik van de woningen.

Het verduurzamen van woningen is ook een opgave van de overheid die is vastgelegd in het landelijk energieakkoord 2013. In 2022 is ook een 'Nationale prestatieafspraken' gemaakt waarin woningcorporaties, gemeenten, huurders en het Rijk bindende afspraken hebben vastgelegd. Een onderdeel hiervan vormt de vergaande verduurzaming van meer dan 675.000 woningen. Hierin is afgesproken dat woningcorporaties al hun woningen met een E-, F-, of G-label tot en met 2028 versneld gaan verduurzamen.

De energiebesparing leidt tot een reductie van de CO₂-uitstoot en daarmee wordt een bijdrage geleverd aan het behalen van de klimaatdoelstellingen waaronder het akkoord van Parijs en het klimaatakkoord uit 2019. Het behalen van de klimaatdoelstellingen is van groot openbaar belang. Het veranderende klimaat heeft namelijk grote gevolgen voor de biodiversiteit op aarde. Biodiversiteit,

zijnde de som van de diversiteit binnen en tussen soorten en ecosystemen, is ook van levensbelang voor onze levenskwaliteit. Maatregelen die bijdragen aan het tegengaan van klimaatverandering dragen ook bij aan het tegengaan van de afname aan biodiversiteit. Verduurzaming van het woonbestand van Laurentius is daarin een essentieel onderdeel.

Klimaatverandering heeft ook effect op onze gezondheid. Mensen hebben tegenwoordig meer last van UV (ultraviolet)-straling, hittestress, allergieën en luchtvervuiling. Maatregelen die bijdragen aan het tegengaan van klimaatverandering hebben daarom ook een positief effect op de volksgezondheid.

2.6 Maatregelen

In het activiteitenplan (hoofdstuk 3), het rapport uitwijkmogelijkheden laatvlieger, het mitigatieplan en de aanvullende gegevens van 21 december 2025, 15, 16, 21 en 23 januari en 12 februari 2026 is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor huismus en laatvlieger zoveel mogelijk te voorkomen.

In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:

Tijdelijke alternatieve voorzieningen huismus

- Er is een huismustil geplaatst van het type HT MU 02 van Vivara Pro binnen 100 meter afstand van de aangetroffen nestlocaties binnen het plangebied.
- De huismustil biedt nest- en schuilgelegenheid aan maximaal 18 huismussenkoppels.
- Er is een gewenningsperiode van minimaal 3 maanden aangehouden.
- Bij het aanbieden van alternatieve nestlocaties wordt voldaan aan de eisen van het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2023).

Uitwijkmogelijkheden laatvlieger

- In de nabije omgeving van de oorspronkelijke zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger is een aparte inspectie uitgevoerd en daarmee is beoordeeld welke gebouwen geschikt zijn als tijdelijke uitwijkmogelijkheid voor de laatvlieger.
- Binnen een zone van 200 meter van de huidige verblijfplaatsen zijn 13 zeer geschikte woningen aanwezig om naar uit te wijken. Bij deze woningen sluiten kantpannen op de kopse gevel aan en is zowel de ruimte onder het dak als de spouw bereikbaar.
- Tevens zijn er binnen een zone van 200 meter van de huidige verblijfplaatsen 51 geschikte woningen aanwezig om naar uit te wijken. Bij deze woningen kan worden ingevlogen via de houten windveer.
- De uitwijkmogelijkheden zijn uitgewerkt in het rapport 'Uitwijkmogelijkheden laatvlieger'.

Ongeschikt maken

- Er wordt ongeschikt gemaakt voor de huismus vóór aanvang van het broedseizoen, uiterlijk vóór 1 maart 2026.
- Er wordt ongeschikt gemaakt voor vleermuizen vanaf 1 april 2026, buiten de voor deze soort kwetsbare perioden.
- De woningen worden ongeschikt gemaakt met behulp van spouwborstels, vulschuim of dergelijke materialen en exclusion flaps.

Controlerende

- Na afronding van het ongeschikt maken voor vleermuizen wordt een controlerende uitgevoerd om vast te stellen dat de verblijfplaatsen daadwerkelijk ongeschikt zijn gemaakt.

Permanente alternatieve voorzieningen huismus

- Er worden 16 inbouwkasten gerealiseerd van het type GZP2 van Unitura.
 - De nestkasten die worden ingebouwd bevinden zich zo dicht mogelijk bij de huidige nestlocaties.
 - Op alle noordelijke kopgevels van de 5 woonblokken worden 2 inbouwkasten geplaatst. Op elk van de 2 oostelijke lange gevels aan de straatzijde worden 3 inbouwkasten geplaatst.
- Het dak aan de straatzijde van de 5 woonblokken wordt in de nieuwe situatie geschikt gemaakt voor de huismus. Hiertoe zal vogelschroot worden aangebracht ter hoogte van de derde dakpan. Ook wordt gripgaas aangebracht zodat huismussen voldoende grip hebben onder de dakpannen.
- Momenteel broeden alle huismussen aan de straatzijden van de woningen en geen enkel broedpaar aan de tuinzijde. Er is dus vanuit de huismussen een duidelijke voorkeur voor de straatzijde en niet de tuinzijde. Ecologisch is het daarom niet verstandig om nieuwe voorzieningen te realiseren op plekken die nu worden gemedend. Daarom is wat betreft de locaties aangesloten bij de huidige locaties.
- Bij het aanbieden van alternatieve nestlocaties wordt voldaan aan de eisen van het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2023).

Permanente alternatieve voorzieningen laatvlieger

- Op minimaal 8 kopgevels worden geschakelde kasten geplaatst. Op elk van die kopgevels worden daartoe 4 VMWM2 kasten geplaatst met daarboven 2 VMWM1 kasten van Unitura (zie figuur 7 in bijlage 2). Daaroverheen wordt een gevelbetimmering geplaatst.
- De gevelbetimmering bevat rachelwerk waartussen extra isolatie wordt toegevoegd.
- Vanuit de kasten kunnen vleermuizen zich verplaatsen naar de open delen achter de betimmering. In deze open ruimtes wordt in de dakoverstek aan beide zijden een opening gemaakt die vleermuizen toegang biedt tot de ruimte onder de dakpannen.
- Op beide zijden van het dak wordt over een breedte van 2 meter vanaf de dakrand gripgaas geplaatst — van de dakgoot tot aan de nok — zodat vleermuizen zich veilig kunnen verplaatsen over en tussen beide dakvlakken. De doorgang via de nok maakt deel uit van het netwerkprincipe, waarbij verblijfplaatsen onderling verbonden zijn.
- Aan de onderzijde van de onderste rij kasten en de gevelbetimmering zullen invliegopeningen zijn aangebracht. Daarnaast wordt er in de nok een invliegopening gemaakt (2,5 cm hoog en 10 cm breed) waarbij er wordt gezorgd voor voldoende grip om te landen.

Monitoren laatvlieger voorzieningen

- 4 maatwerkkasten worden voorzien van sensoren die in staat zijn om het binnenklimaat te monitoren (zie afbeelding 5 in bijlage 2). Deze hebben allen een net iets andere oriëntatie ten opzichte van de zon of liggen (deels) in de schaduw van een ander woonblok.
- Dagelijks worden de volgende gegevens vastgelegd in een centrale database die via een speciaal daarvoor ingerichte webpagina kan worden geraadpleegd:
 - minimale en maximale temperatuur;
 - de luchtvochtigheid in de kast;
 - eventuele activiteit en/ of aanwezigheid van vleermuizen.
- Aan het einde van het eerste jaar worden de minimale en maximale dagtemperaturen geanalyseerd om te kijken of de kasten een geschikt binnenklimaat bieden voor vleermuizen.
- Eventueel worden aanpassingen aan het ontwerp doorgevoerd mochten de meetgegevens hier aanleiding toe geven. Hierbij valt te denken aan het aanbrengen van extra ventilatieopeningen of juist het meer dichtmaken van de kasten.
- Hierna worden de eerste 3 jaar de meetgegevens en eventuele bezetting gedeeld met de Omgevingsdienst Brabant Noord. Er kunnen eventueel afspraken worden gemaakt om langer te

monitoren. Zodoende kan er aan kennisopbouw worden gedaan en kan deze informatie ook worden gedeeld met andere belanghebbenden.

- Naast de monitoring van het binnenklimaat zal worden gecontroleerd of vleermuizen de nieuwe voorzieningen gebruiken. Dit kan bijvoorbeeld bestaan uit visuele inspectie al dan niet met behulp van een endoscoop, akoestische monitoring met behulp van bat detectors, of het plaatsen van camera's bij de voorzieningen. Er kan dan worden gezocht naar gebruikssporen (uitwerpselen) die aan de wanden van de kasten zijn blijven kleven.
- De controle op gebruik van de voorzieningen zal na 1, 2 en 5 jaar plaatsvinden. Na elke controle worden de resultaten hiervan gedeeld met de Omgevingsdienst Brabant Noord.

De locaties van de voorzieningen zijn weergegeven in bijlage 2.

Overwegingen ten aanzien van uitwijkmogelijkheden laatvlieger

Binnen een straal van 200 meter zijn zo'n 64 woningen aangeduid als mogelijk geschikt voor de laatvlieger die als uitwijkmogelijkheid kunnen dienen. Hiervan is niet bekend welk aandeel in woonbezit is van Laurentius en hoeveel woningen (na)geïsoleerd zijn. Daarom zijn wij uitgegaan van data van "Marktdata isolatiegraad van woningen in Nederland". Hier wordt geconcludeerd dat momenteel 72,7% van de particuliere huizen geïsoleerd zijn. Daarnaast wordt gezegd dat dit 62% bedraagt voor rijtjeshuizen, tussenwoningen en hoekwoningen. Er wordt uitgegaan van een worstcasescenario en er wordt dus het hoogste percentage aan van de isolatiegraad aangehouden, namelijk 72,7%. Aan de hand daarvan is de volgende formule toegepast: aantal verwachte uitwijkmogelijkheden = aantal mogelijke verblijfsplaatsen x (1-0,727).

Er zijn er 64 woningen geschikt bevonden. Het aantal woningen dat kan dienen als uitwijkmogelijkheid voor de laatvlieger komt op $(64 \times (1-0,727) =) 17$ woningen. Dat zijn voldoende uitwijkmogelijkheden voor de 2 aangetroffen zomerverblijfplaatsen die verloren gaan.

2.7 Voorschriften

Wij nemen in aanvulling op voorgestelde maatregelen de volgende voorschriften op om de staat van instandhouding te kunnen borgen voor de huismus en laatvlieger:

Algemene voorschriften

1. De vergunninghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden beginnen bekend is, maar uiterlijk 2 werkdagen voor de start van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
2. De vergunninghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl, als bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere activiteiten als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze vergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan dit besluit verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van dit besluit en de daaraan verbonden voorschriften, zo dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.

5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de activiteiten (inclusief alle maatregelen die er voor de soorten worden genomen) uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan (hoofdstuk 3), de rapporten nader onderzoek deel 1 en 2, het rapport uitwijkmogelijkheden laatvlieger, het mitigatieplan en de aanvullende gegevens van 21 december 2025, 15, 16, 21 en 23 januari en 12 februari 2026.
7. In alle gevallen waarin in dit besluit wordt afgeweken van het activiteitenplan, het mitigatieplan of andere bij de aanvraag behorende documenten is dit besluit leidend.
8. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ (hierna: ecooloog) op het gebied van de soorten waarvoor vergunning is verleend.
9. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecooloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken, uitvoeren van de controleronde en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op eerste verzoek van een toezichthouder te worden gegeven.
10. De vergunninghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen voor het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven. Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk 2 werkdagen voor de start van de werkzaamheden. Mail het ecologisch werkprotocol naar info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.
11. Zodra alle handelingen en activiteiten zijn uitgevoerd die betrekking hebben op de beschermde soorten opgenomen in de vergunning, dient de afronding van de werkzaamheden bij ons te worden gemeld. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de gerealiseerde permanente voorzieningen, het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen en de inrichting van het plangebied. Dit dient u te doen door het logboek naar ons op te sturen via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

De algemene voorschriften zijn opgenomen voor een juiste toepassing en naleving van de vergunning door de vergunninghouder en gemachtigde(n).

Specifieke voorschriften

Deze specifieke voorschriften gaan voor op de algemene voorschriften, waaronder het Activiteitenplan. Indien de specifieke voorschriften afwijken van de voorgestelde maatregelen/aanpak in het Activiteitenplan, gaan de specifieke voorschriften voor.

Ongeschikt maken

12. Het ongeschikt maken dient plaats te vinden buiten de kwetsbare periodes van de soorten. Voor vleermuizen betekent dit dat er conform het Kennisdocument Laatvlieger (BIJ12, 2025) ongeschikt mag worden gemaakt in de actieve periode (van 15 april tot 15 september). Ongeschikt maken in de eerste helft van april en/of in de tweede helft van september is

¹ Wat wij hieronder verstaan staat op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO): <https://www.rvo.nl/onderwerpen/buiten-werken/ecologisch-deskundige>

enkel toegestaan, indien dit ecologisch is onderbouwd in relatie tot het seizoensverloop en de weersomstandigheden. Deze onderbouwing dient te worden vastgelegd in het logboek. Voor de huismus geldt de broedperiode als kwetsbare periode. Dit betekent dat er conform Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023) ongeschikt mag worden gemaakt in de periode 1 oktober tot 1 maart. Ongeschikt maken in begin maart of september is ook toegestaan, mits er geen sprake is van vroege of late vervollegsels. Dit dient te worden vastgesteld middels een controleronde en ecologisch onderbouwd te worden in relatie tot het seizoensverloop en de weersomstandigheden. De uitsluiting van aanwezige legsels dient samen met de ecologische onderbouwing te worden vastgelegd in het logboek.

13. Bij het ongeschikt maken van woningen ten aanzien van de laatvlieger is het volgende van toepassing. Op het moment van ongeschikt maken en de 3 daaropvolgende nachten dienen de weersomstandigheden tijdens de eerste 2 uur na zonsondergang overeen te komen met de eisen die het Vleermuisprotocol stelt voor de weersomstandigheden tijdens het onderzoek doen naar zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger.

Deze voorschriften zijn opgenomen om te voorkomen dat individuen indirect of direct gedood of verwond raken als gevolg van het ongeschikt maken in de onjuiste periode. Gezien de geschiktheid van de bebouwing voor de laatvlieger dienen bij het ongeschikt maken voor vleermuizen alle woningen ongeschikt gemaakt te worden bij omstandigheden waarin laatvliegers gemakkelijk een alternatieve verblijfplaats kunnen zoeken. Verder zijn deze voorschriften opgenomen om de aanvrager meer speling te geven in de mogelijke perioden om ongeschikt te maken. Volgens de voorgestelde maatregelen zou het anders slechts mogelijk zijn om in februari ongeschikt te maken voor de huismus en in de 2^e helft van april voor de laatvlieger.

14. Het is niet toegestaan nestplaatsen van de huismus ongeschikt te maken op dagen met:
- Winterse neerslag: (natte) sneeuw, hagel of ijzel;
 - Vorst (temperaturen onder 0,0°C);
 - Verwachte nachtvorst en/of winterse neerslag op een of meer van de 3 daaropvolgende dagen (volgens KNMI of gelijkwaardig weerinstituut).

Bij genoemde omstandigheden moeten de werkzaamheden worden uitgesteld totdat deze niet langer van toepassing zijn.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de huismussen onder gunstige weersomstandigheden een andere verblijfplaats kunnen zoeken.

15. Alle gebouwen/woningen waar geschikte invliegopeningen voor vleermuizen in aanwezig zijn, dienen dusdanig ongeschikt gemaakt te worden dat de laatvlieger hierin nergens meer kan verblijven.

Dit voorschrift is opgenomen, omdat de vleermuizen zich kunnen verplaatsen naar nieuwe verblijfplaatsen binnen het plangebied, nadat hun huidige verblijfplaatsen ongeschikt zijn gemaakt.

16. Bij het ongeschikt maken mag geen opschuimend en uithardend (vul)schuim (PUR) gebruikt worden. Dergelijk (vul)schuim mag alleen gebruikt worden nadat de woningen al ongeschikt zijn gemaakt, er een controleronde heeft plaatsgevonden conform het voorschrift over de controleronde én er is vastgesteld dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn.

Dit voorschrift is opgenomen om te voorkomen dat vleermuizen vastkleven of verstrikt raken in het (vul)schuim of onverhoopt opgesloten worden.

17. Wanneer een opening direct permanent wordt afgesloten, dient gecontroleerd te worden dat vleermuizen via een exclusion voorziening de verblijfplaats kunnen verlaten. Wanneer dit niet zeker is, dient de opening te worden afgesloten middels een exclusion voorziening. In het ecologisch werkprotocol moet worden vastgelegd op welke wijze gecontroleerd wordt of een verblijfplaats ook via een andere uitvliegopening te verlaten is.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de vleermuizen hun verblijfplaats altijd kunnen verlaten via een exclusion voorziening nadat de verblijfplaatsen ontoegankelijk zijn gemaakt.

18. De te gebruiken exclusion flaps dienen groot genoeg te zijn zodat de laatvlieger er gebruik van kan maken. Hiervoor gelden de volgende richtlijnen:

- Breedte opening: minimaal 4 centimeter;
- Hoogte opening: minimaal 6 centimeter;
- Lengte van de klep/flap: minimaal 20 centimeter, zodat de laatvlieger goed naar buiten kan glijden en vliegen zonder terugkeermogelijkheid.

In het logboek dient te worden vastgelegd welke exclusion flaps er gebruikt zijn. Ook dient te worden onderbouwd dat de laatvlieger hier gebruik van kan maken.

Dit voorschrift is opgenomen, omdat er niet is aangegeven welk type exclusion flaps gebruikt wordt. Niet alle exclusion flaps zijn geschikt voor de laatvlieger, omdat deze te klein zijn. De laatvlieger heeft exclusion flaps met bredere openingen nodig. In het logboek dient te worden vastgelegd welke exclusion flaps er gebruikt zijn. Ook dient te worden onderbouwd dat de laatvlieger hier gebruik van kan maken.

Controlerende vleermuizen

19. Voorafgaand aan de werkzaamheden, na het ongeschikt maken, dient een controlerende te worden uitgevoerd door een ecooloog. Deze dient te voldoen aan het volgende:
- Tussen het ongeschikt maken en de controlerende dienen ten minste 3 dagen te zitten, zodat de vleermuizen de tijd hebben de verblijfplaats te verlaten.
 - De controlerende dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger van het Vleermuisprotocol 2021. Met uitzondering van de bepalingen over neerslag. Tijdens de gehele controlerende moet het namelijk droog zijn.
 - Er kan pas gestart worden met de renovatiewerkzaamheden nadat de bebouwing natuurvrij is verklaard door de ecooloog.
 - In het logboek dient hieromtrent het volgende te worden vastgelegd:
 - i. hoe en wanneer de bebouwing natuurvrij is verklaard;
 - ii. op welke wijze de controlerende is uitgevoerd;
 - iii. de resultaten van de controlerende;
 - iv. de datum, tijd, aantal onderzoekers en de weersomstandigheden tijdens de controlerende.

Dit voorschrift is opgenomen om te voorkomen dat het gebouw onterecht vleermuisvrij wordt verklaard en dat er nog vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de werkzaamheden.

Permanente voorzieningen laatvlieger

20. In het logboek dienen beschrijvingen opgenomen te worden van de volgende onderdelen:
 - De positie van de invliegopening in de nok en hoe deze toegang geeft tot bepaalde delen van de voorziening, ondersteunt met foto's en/of tekeningen.
 - De afmetingen van de ruimte waarin het warmtelek wordt aangebracht.
 - De omvang en de positie van het warmtelek.
 - Uit welke isolatiematerialen de verschillende onderdelen van de voorziening zijn opgebouwd en de isolatiewaarden en diktes per toegepast isolatiemateriaal.
21. Vleermuiskeutels moeten voldoende naar beneden kunnen vallen en afgevoerd worden. Er dient te worden voorkomen dat vleermuis mest zich in een kleine ruimte kan gaan ophopen.
22. Bij de ruimte onder het dak dient voorkomen te worden dat vleermuizen in aanraking kunnen komen met voor hen schadelijk damp-open folie, indien van toepassing. De damp-open folie dient afgedekt te worden met gaas of er dient een vleermuisveilige damp-open folie te worden toegepast.

Deze voorschriften zijn opgenomen om te garanderen dat de voorgestelde permanente voorzieningen functioneel zijn. Het is niet duidelijk of de voorgestelde voorzieningen voldoen aan de eisen van het Kennisdocument Laatvlieger (BIJ12, 2025). Naast de uitvoering van de invliegopening en de ruimte met het warmtelek is het niet geheel duidelijk uit welke materialen de voorziening is opgebouwd.

Verwijderen tijdelijke alternatieve voorzieningen

23. De tijdelijke voorzieningen dienen in stand te worden gehouden totdat de permanente voorzieningen gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiodes conform de betreffende Kennisdocumenten en aangetroffen functies.
24. Het eventueel verwijderen van de tijdelijke voorzieningen voor de huismus dient plaats te vinden buiten de meest kwetsbare periodes. Voor de huismus is dit in de periode 1 oktober tot 1 maart.
25. Voor het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen dient gecontroleerd te worden of de voorziening 'leeg' is. De huismustil mag alleen verwijderd worden op het moment dat er geen huismus aanwezig is in de voorziening.
26. Het eventueel verwijderen van de tijdelijke voorzieningen voor de huismus dient plaats te vinden binnen de vergunningsperiode.

Bovenstaande voorschriften zijn opgenomen om te voorkomen dat de tijdelijke voorzieningen te vroeg niet meer functioneel zullen zijn of worden verwijderd en/of worden aangetast of verwijderd op een moment dat het de huismus verstoort.

Monitoring

27. Bij de uitwerking van de monitoring dient naast de voorgestelde gegevens nader te worden ingegaan op:
 - beschrijving van de soorten, aantallen en functies waarvoor maatregelen oorspronkelijk getroffen zijn;
 - beschrijving van de soorten, aantallen en functies die de permanente voorziening gebruiken;
 - de wijze van onderzoek.
28. De sensoren dienen te worden aangebracht bij 2 gevels op het zuiden en bij 2 gevels op het noorden. Per gevel dienen de sensoren op de volgende plekken te worden aangebracht:
 - 1 sensor aan de buitenzijde van de maatwerkvoorziening;

- 1 sensor binnen 5 cm afstand van het warmtelek;
 - 1 sensor in het midden van een VMWM1 kast;
 - 1 sensor in het midden van een VMWM2 kast.
29. De rapportage van de monitoringsgegevens door middel van sensoren dient elk jaar vóór 1 november van het voorgaande onderzoeksjaar te worden aangeleverd. De gegevens dienen jaarlijks (monitoring van het gebruik door vleermuizen na 1, 2 en 5 jaar) aangeleverd te worden in de periode vanaf realisatie van de voorziening tot en met minimaal 3 jaar na realisatie van de voorzieningen. Hiertoe dienen de rapportages te worden verstuurd naar info@odbn.nl onder vermelding van het zaaknummer (Z/250615). De temperatuurgegevens dienen als volgt te worden aangeleverd:
- Per verblijfplaats dient een grafiek te worden aangeleverd waarin de datum is afgezet tegen de temperatuur. Dit dient te worden aangeleverd over een geheel onderzoeksjaar. In deze grafiek staat zowel de buitentemperatuur als de temperatuur per sensor binnen de maatwerkvoorziening weergegeven. Daarbij is duidelijk aangegeven per sensor waar deze zich bevindt.
 - Daarnaast dienen de meetgegevens ook in een Excel overzicht te worden aangeleverd.

De voorschriften over monitoring zijn opgenomen, omdat het monitoringsplan op bepaalde punten te algemeen geformuleerd is. Op deze wijze worden voldoende gegevens verkregen om kennis te vergaren over de voorgestelde maatwerkvoorzieningen voor de laatvlieger.

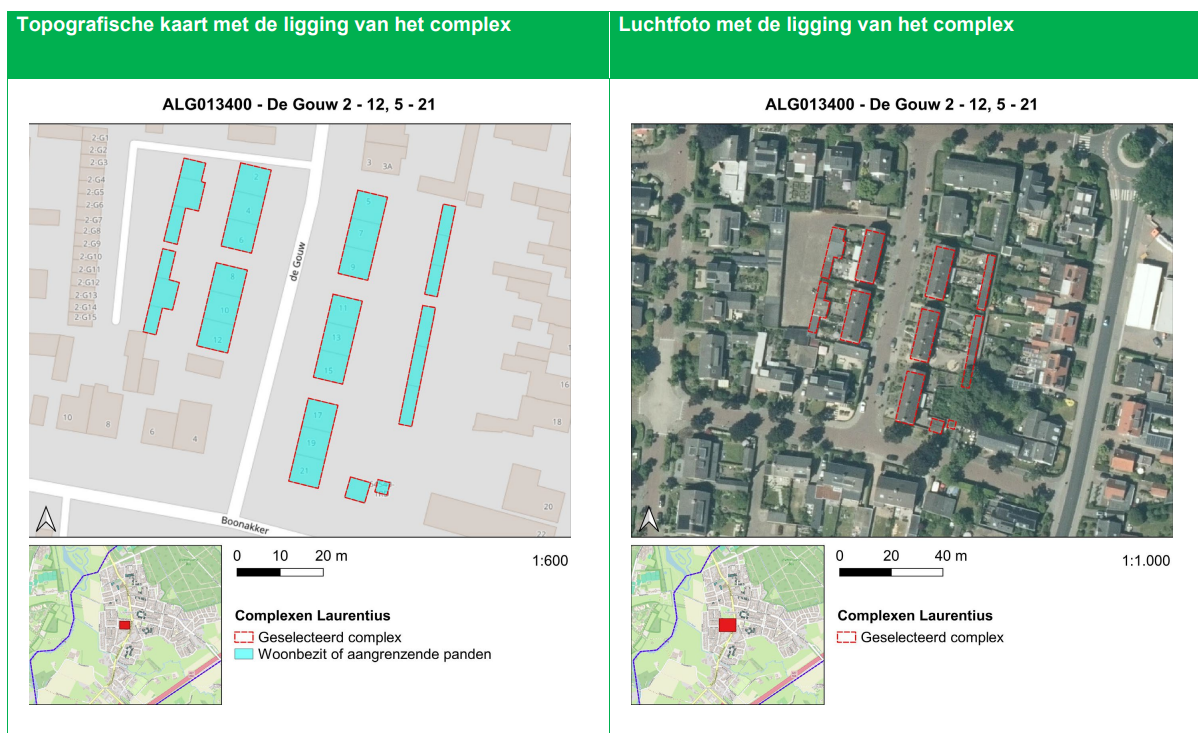
2.8 Staat van instandhouding

Door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden komt de staat van instandhouding van de huismus en laatvlieger niet in het geding. Dit omdat voor, tijdens en na de werkzaamheden maatregelen worden getroffen.

3. Conclusie

De gevraagde omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet, voor een flora- en fauna-activiteit, wordt voor de huismus en laatvlieger en beschreven activiteiten verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden.

Bijlage 1. Overzichtstekening van de planlocatie

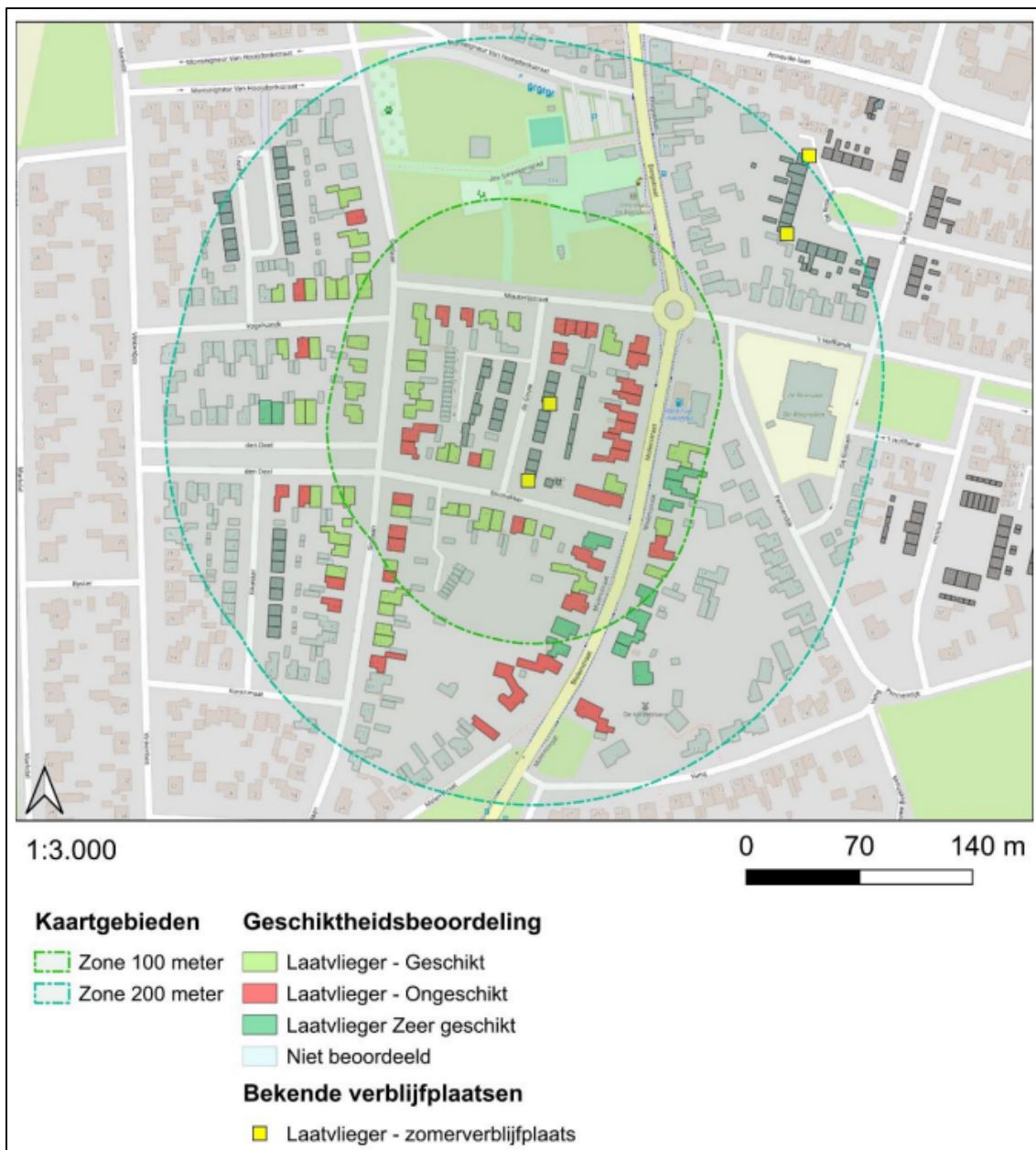

Figuur 1. Het plangebied is rood omlijnd en omvat De Gouw 2 tot en met 12 en 5 tot en met 21 in Ulvenhout.

Bijlage 2. Locaties van de maatregelen

Figuur 2. Locaties van de aangetroffen nestlocaties aan De Gouw te Ulvenhout (oranje halve cirkels) en de tijdelijke voorzieningen (huismustil aangegeven met donkergele cirkel) voor de huismus. De huismustil (donkergele cirkel) bevindt zich binnen 100 meter afstand van de aangetroffen nestlocaties.

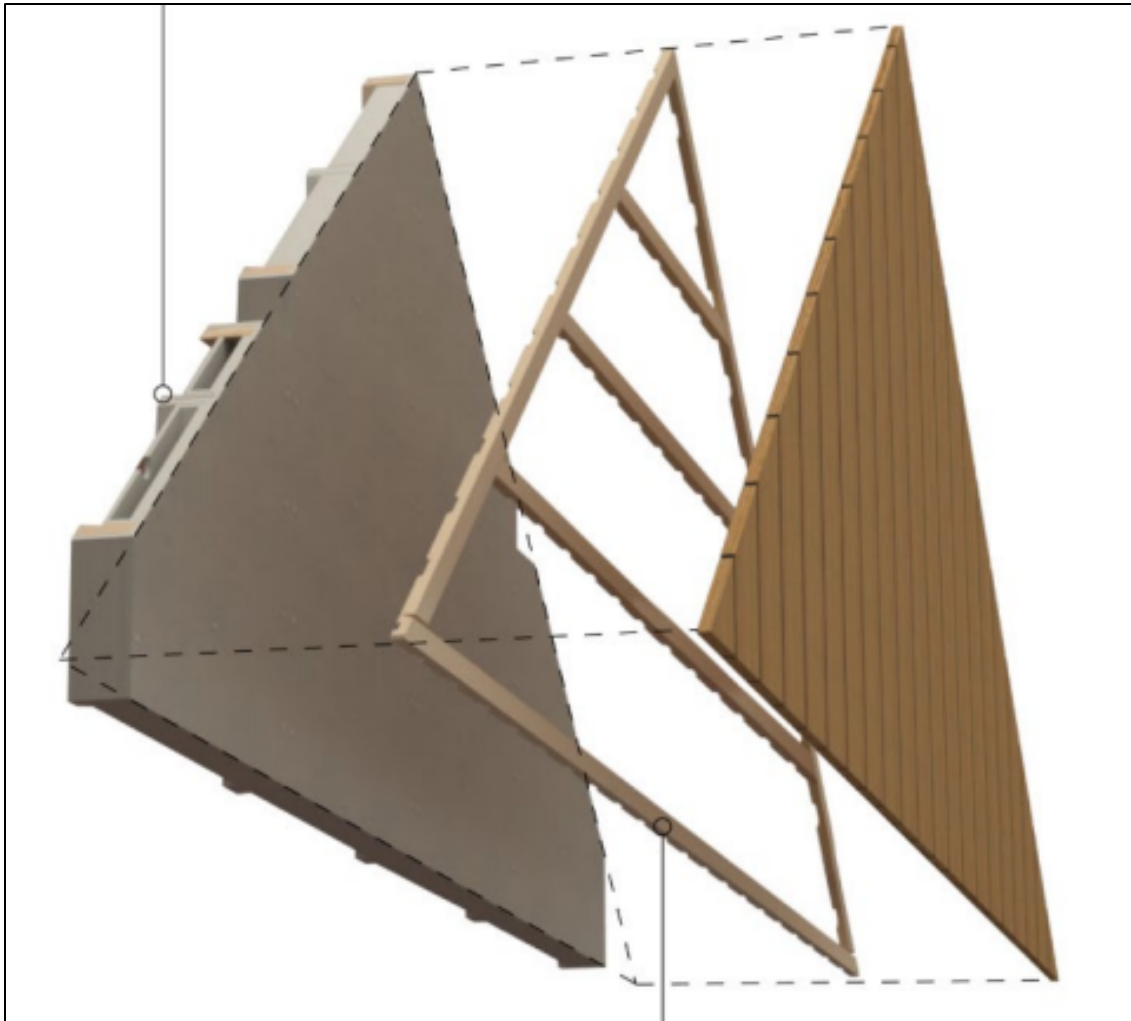
Figuur 3. Locaties van de aangetroffen zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger (gele blokjes) aan De Gouw te Ulvenhout. Daaromheen zijn de woningen (in lichtgroen en donkergroen) aangeduid die ten tijde van de werkzaamheden dienen als uitwijkmogelijkheden. Deze bevinden zich binnen stralen van 100 meter (lichtgroen gestippeld) en 200 meter (lichtblauw gestippeld) afstand ten aanzien van de aangetroffen zomerverblijfplaatsen binnen het plangebied.

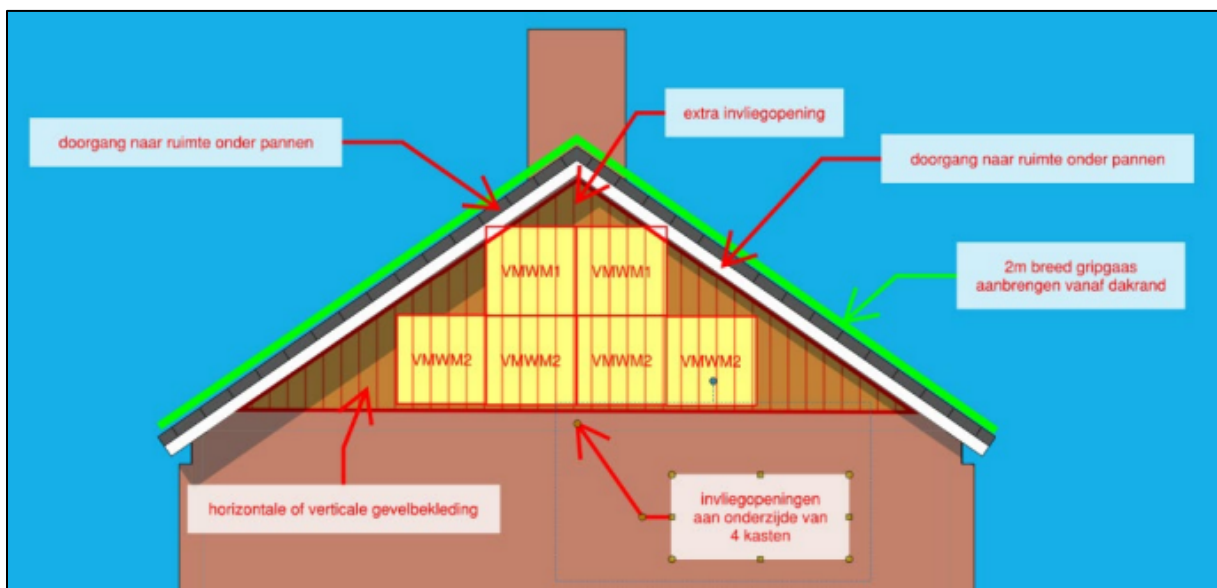
Figuur 4. Locaties van de aangetroffen nestlocaties aan De Gouw te Ulvenhout (oranje halve cirkels) en de permanente voorzieningen voor de huismus. Er worden 16 inbouwkasten (paarse cirkels) gerealiseerd voor de huismus binnen het plangebied. Alle daken van de woningen (symbool met dakpannetjes) binnen het plangebied zijn na de werkzaamheden weer beschikbaar voor de huismus.

Figuur 5. Locaties van de aangetroffen zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger aan De Gouw te Ulvenhout (gele blokjes) en de permanente voorzieningen (gele cirkels) voor de laatvlieger. De nummering geeft aan waar sensoren worden geplaatst om de voorzieningen te monitoren.

Figuur 6. Tekening van de gevelbetimmering die deel uitmaakt van de te realiseren permanente voorzieningen voor de laatvlieger.

Figuur 7. Tekening die de opbouw weergeeft van de te realiseren permanente voorzieningen voor de laatvlieger.

Bijlage 3. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten

Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten		
Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit		
<u>Gegevens</u>		
Aanvraagnummer	Z/250615	
Naam initiatief	Verduurzaming en renovatie van 15 woningen aan de Gouw te Ulvenhout	
Vergunningsperiode	voor de periode vanaf de dag na de dag van bekendmaking van dit besluit tot en met 31 juli 2027	
Vergunninghouder		
Naam aanvrager		
Adres		
PC-Woonplaats		
<u>Gegevens werkzaamheden:</u>		
Contactpersoon uitvoering werkzaamheden		
Telefoonnummer (vast)		
Telefoonnummer (mobiel)		
Contactgegevens ecooloog betrokken bij uitvoering		
Locatie(s) werkzaamheden		
Datum gereedkomen compensatiemaatregelen		
Datum start werkzaamheden		
Overzicht planning werkzaamheden		
<i>Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 werkdagen van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord</i>		
Retouradres	Omgevingsdienst Brabant Noord Email: info@odbn.nl	